

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ДИЗАЈН И КРЕИРАЊЕ НА ЖЕНСКА
ОБЛЕКА” ОД ВОНР. ПРОФ. Д-Р САЊА РИСТЕСКИ, ТЕХНОЛОШКО-
ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2302-103/7 од 30.9.2025 година, донесена на 192. редовна седница на Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет, одржана на 30.9.2025 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- вонр.проф. д-р Соња Јордева, Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,

- вонр. проф. д-р Сашка Голомеова-Лонгурова, Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **е-учебник „Дизајн и креирање на женска облека” од вонреден проф. д-р Сања Ристески**, наменет за студентите на прв циклус студии на Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Ракописот со наслов **„Дизајн и креирање на женска облека”** припаѓа во научната област технологија на облека (2.11.06.04), според меѓународната Фраскатијева класификација.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот за е-учебник: Насловот на ракописот за е-учебник е **„Дизајн и креирање на женска облека”**, а предметот е со наслов **Креирање на облека и се слуша во IV (четврти) семестар како задолжителен предмет, со фонд на часови 2+2+1 на студиската програма Дизајн и технологија на текстил и облека, прв циклус. Материјалот целосно ја опфаќа содржината предвидена за студиската програма за којашто е наменет. Е-учебникот е концепциски усогласен со темите и целите на предметот, овозможувајќи им на студентите да стекнат потребни теоретски знаења и практични вештини за дизајнирање и изработка на женска облека.**

Податоци за обемот на ракописот: Материјалот е презентираан на **191 страница во А4 формат, со нормален проред, во 4 главни тематски поглавја, а содржи 124 фотографии. Обемот на ракописот за е-учебник по содржина ги задоволува критериумите, според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип.**

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Постои ракопис под наслов **„Креирање на облека” е-скрипта од авторите Ванѓа Димитријева-Кузманоска, Сања Ристески, ISBN: 978-608-244-427-7, со број на страници 130, издадена во 2017 година на македонски јазик.**

Краток опис на содржината: Презентираниот материјал во трудот е систематски организиран и јасно структуриран во четири главни целини на

вкупно 191 страница. Учебникот е методолошки солидно осмислен и го следи текот на наставната програма по предметот *Креирање на облека*, почнувајќи од теоретските основи на модниот дизајн, преку конструкцијата и моделирањето на основните кроеви, технологијата на изработката до практичната примена на стекнатите знаења во реални модни проекти.

Во **првата целина**, насловена *Историја на модниот дизајн*, авторката ги разработува основните концепти на дизајнот и модата, при што го истакнува нивниот заемен однос и влијание. Подетално се анализираат видовите и елементите на модниот дизајн, процесот на креирање колекција, како и воведот во креирање на облеката преку дефинирање и мерење на телесни мерки - како значајни параметри при дизајнирање и изработка на облека. Целината авторката ја заокружува со објаснување за конструкцијата на кроевите, фазите на кроење и постапките при шиеење на готови модели.

Втората целина, *Конструкција на основни кроеви*, е насочена кон практичната примена на теоретските сознанија. Во неа се прикажани постапките за изработка на основни кроеви за здолништа, панталони и блузи, технологијата на нивна изработка и моделирање. Авторката вклучува и осврт на соодветните текстилни материјали, како и анализа на конструкцијата на женски блузи со разновидни јакни, изрези и облици на ракави, со што се овозможува целосен увид во процесот на конструкција и моделирање на женска облека.

Третата целина, *Постапка на градирање на кројни делови*, ги опфаќа принципите и методите за градирање на некои од основните кројни делови на женска облека. Авторката јасно ја прикажува постапката на градирање на здолниште со четири вшитици, долг и краток женски ракав од еден дел, како и на женски панталони, при што е даден структуриран и визуелно разбирлив приказ на процесот.

Во **четвртата целина**, *Практичен дел*, се прикажува примената на теоретските знаења во реални модни реализации. Авторката преку студентски модни колекции, како „Еклектик“, „NO for Waste - YES for Art“, „Пандемизам“, „Културно наследство“ и „Во светот на бајките“, го демонстрира целиот процес - од појдовна идеја до финална реализација на моден производ. Со тоа се нагласува интеграцијата на креативноста, техничката подготвеност и практичната изведба, што претставува значаен придонес во наставниот процес и развојот на студентските компетенции.

Севкупно, содржината на учебникот е сеопфатна, методолошки јасна и педагошки насочена, при што успешно се поврзуваат теоријата и практиката во процесот на дизајнирање и креирање на женска облека.

Учебникот е наменет, пред сè, за студентите кои го слушаат предметот *Креирање на облека*, со цел да им овозможи полесно и поедноставно совладување на предвидената материја согласно со наставната програма. Во текот на наставниот процес, студентите се упатуваат да користат податоци, илустрации и фотографии презентирани во учебникот, кои не само што ќе придонесат за подобро разбирање на содржината и практичната примена на теоретските знаења, туку ќе ја поттикнат и нивната креативност и индивидуален пристап кон дизајнот. Материјалот е јасно систематизиран и претставен во форма и обем кои овозможуваат јасен преглед на развојот на модниот дизајн - од историскиот контекст до современите форми на дизајн.

Бројните историски податоци и примери се внимателно селектирани, при што се издвоени најзначајните темелни кроеви и слики коишто имаат едукативна и илустративна вредност. Начинот на кој се претставени текстилните кроеви е јасен, систематичен и визуелно разбирлив.

Процесот на креирање на облека, како еден сложен процес во учебникот е поткрепен со фотографии и скици, преку кои се овозможува полесно разбирање и совладување на материјалот. На овој начин на корисникот на овој труд му се дава јасен преглед за тоа што значи дизајнот, која е постапката за креирање на облека и фазите на изработка. Преку практичниот дел, читателот се поттикнува да ги примени стекнатите теоретски знаења и да развие сопствени креативни решенија во областа на модниот дизајн.

На крајот од ракописот се наведени изворите на литература користени при изработката на учебникот, како и кратки биографски информации за авторот.

ЗАКЛУЧОК

Од напред изнесеното, Комисијата констатираше дека ракописот со наслов „Дизајн и креирање на женска облека” е-учебник, пријавен од авторката вонреден професор д-р Сања Ристески, е изработен во согласност со програмската содржина на предметот за којшто е наменет, ги задоволува критериумите за објавување и ќе претставува значаен придонес за студентите во совладувањето на наставните содржини.

Врз основа на гореизнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет да го прифати рецензираниот ракопис за е-учебник со наслов „Дизајн и креирање на женска облека”, пријавен од авторката вонр. професор д-р Сања Ристески и истиот да го одобри за користење како учебно помагало рецензиран е-учебник, а воедно и да им предложи на органите на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, негово соодветно издавање.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Соња Јордева, вонреден професор, с.р.

Д-р Сашка Голомеова-Лонгурова, вонреден професор, с.р.